

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE
po Zahtjevu Državne regulatorne agencije za električnu energiju

Sarajevo,
februar 2020. godine

Broj: 01-26-7-26-2 /19
Sarajevo, 06.02.2020. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Državne regulatorne agencije za električnu energiju, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na 64. (šezdesetčetvrti) sjednici održanoj dana 06.02.2020. godine, donijelo je

M I Š L J E N J E

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 30.12.2019. godine pod brojem: 01-26-7-26-1/19 zaprimilo Zahtjev za mišljenje Državne regulatorne agencije za električnu energiju (u daljem tekstu: DERK ili Podnosilac zahtjeva) kojim se traži mišljenje u vezi usaglašenosti Nacrta odluke o transponiranju Uredbe o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije.

Podnosilac zahtjeva navodi da je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, dopisom broj: 09-1-28-4588/18 od 06.12.2018. godine, upoznalo DERK o zaključcima Ministarskog vijeća Energetske zajednice, usvojenim na sastanku održanom dana 29.11.2018. godine. Tom prilikom je usvojena i Odluka broj: D/2018/10/MC-EnC, kojom je Uredba (EU) broj: 1227/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća od 25.10.2011. godine o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (dalje u tekstu: REMIT) prilagođena pravnom okviru Energetske zajednice. Svrha REMIT Uredbe je pravilno funkcioniranje i povećanje transparentnosti veleprodajnog tržišta energije te se Uredbom uspostavljaju pravila za sprečavanje zloupotreba i manipulacija na navedenom tržištu.

U vezi sa obavezama nacionalnih regulatornih tijela koje nameće REMIT Uredba, Podnosilac zahtjeva ističe da je članom 4.2. Zakona o prijenosu, regulatoru i operateru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) definirano da nadležnosti DERK-a, između ostalog, obuhvataju stvaranje i održavanje konkurentnih tržišta, te prevenciju i kažnjavanje pohlepnog, odnosno protivkonkurentnog ponašanja.

Nacrtom odluke normiraju se samo način i rokovi transponiranja i implementacije dijela pomenute Uredbe i to onih odredaba koje su u granicama nadležnosti DERK-a, definiranim Zakonom o prijenosu, regulatoru i operateru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini. S obzirom na navedeno, namjera je, po usvajanju navedene Odluke, provedbenim propisom transponirati dio odredaba Uredbe isključivo za oblast električne energije i to samo onih koje mogu biti predmetom reguliranja podzakonskog akta.

Tačkom III Nacrta odluke propisuje da će Državna regulatorna komisija za električnu energiju bez odlaganja donijeti provedbeni akt u cilju osiguranja cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta električne energije. Ovim aktom će se uvesti jedinstvena pravila u pogledu:

- Definiranja zloupotrebe tržišta u pogledu manipulacije tržištem, pokušaja manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlaštenih informacija,
- Uspostave novog okvira za registraciju tržišnih učesnika i nadzor veleprodajnog tržišta, u cilju otkrivanja i sprečavanja manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlaštenih informacija,
- Uvođenja eksplicitne zabrane zloupotrebe tržišta,
- Saradnje sa Regulatornim odborom, Sekretarijatom i drugim institucijama u Energetskoj zajednici i Bosni i Hercegovini.

Tačka IV ističe da će akt iz citirane tačke III Nacrta odluke biti pripremljen uz uvažavanje mišljenja i preporuka Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, a u skladu sa odredbama Zakona o konkurenciji.

U skladu sa navedenim, Podnosilac zahtjeva od Konkurencijskog vijeća traži komentare i sugestije na Nacrt odluke te u skladu sa traženim Konkurencijsko vijeće ističe da:

Konkurencijsko vijeće u skladu sa odredbama Zakona o konkurenciji ima isključivu nadležnost u odlučivanju o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja na tržištu Bosne i Hercegovine. U okviru svojih nadležnosti Konkurencijsko vijeće u svim svojim postupcima i to za svaki konkretan slučaj utvrđuje relevantno tržište.

Konkurencijsko vijeće je nadležno da, u skladu sa članom 25. stav (1) propisuje i daje tumačenje opštih i posebnih definicija konkurencijskih pojmova te daje mišljenja i preporuke o bilo kojem aspektu konkurencije, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog organa, privrednog subjekta ili društva. Također, Konkurencijsko vijeće je u skladu sa članom 25. stav (2) Zakona nadležno da na nacрте, prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje imaju utjecaja na tržišnu konkurenciju daje mišljenje o njihovoj usklađenosti sa Zakonom.

Članom 4. stav (1) Zakona zabranjeno je prešutno (tajno) dogovaranje između privrednih subjekata koje ima za cilj i posljedicu sprečavanje, ograničavanje i narušavanje tržišne konkurencije, što predstavlja jedan od najtežih oblika zabranjenog konkurencijskog djelovanja, odnosno kartel između učesnika na relevantnom tržištu. Konkurencijsko vijeće nadležno za zaštitu tržišne konkurencije, te vođenje upravnih postupaka kod zabranjenih konkurencijskih djelovanja, u skladu sa članom 20. i članom 25. stav (1) tačke e) i f) Zakona.

Član 10. stav (2) Zakona propisuje da je zabranjena zloupotreba dominantnog položaja koja se posebno odnosi na: a) direktno ili indirektno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovačkih uslova kojima se ograničava konkurencija; b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača; c) primjena različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj i d) zaključivanje sporazuma kojima se uslovljava da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj naravi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Obzirom na prethodno navedeno a u skladu sa članom 25. Zakona, DERK je u obavezi dostaviti i provedbene akte iz tačke III Nacrta odluke na mišljenje o njihovoj usklađenosti sa Zakonom prije usvajanja istih.

Konkurencijsko vijeće je razmotrilo Nacrt odluke i ocijenilo da ne sadrži odredbe koje mogu sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju, te je isti usaglašen sa Zakonom.

Ovo mišljenje se temelji na dostavljenom tekstu Nacrta odluke, te ukoliko isti odstupa od stvarnog stanja, ovo Mišljenje se ne može primijeniti.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda-Dražić